

انحشامات معلومه!

محدثه علی جان زاده روشن

دروغگو دشمن خداست، دروغگو کم حافظه است و...

زمانی که بچه بودیم این جمله‌ها را در گوش مان می‌گفتند و آن معصومیت و پاکی طفولیت، ما را از دروغ گفتن منع می‌کرد و به دلیل ترس از خدا و هم کاسه شدن با شیطان، سعی می‌کردیم راستگو باشیم. گاهی این سعی‌ها در دسری برای دیگران می‌شد و می‌شنیدیم که می‌گفتند: حرف راست را از دهان بچه بشنو! و این با ما همراه بود تا مدرسه رفتن و در کتاب درس داستان چوپان دروغگو را خواندن. حتی تلویزیون هم دست بردار نبود و وقتی که کارتون پینوکیو پخش می‌شد، از دیدن ماجرای دروغ گفتن آن عروسک چوبین، شب‌ها خوابمان نمی‌برد و تا صبح دست‌هایمان روی بینی مان بود تا مبادا دراز شود!

حالا که بزرگ‌تر شده‌ایم و دنیای ما هم تغییر کرد. گاهی دروغ و دروغگو بودن دیگر ترسی ندارد و وقتی طعم دروغ به کاممان شیرین شد، دیگر چوپان دروغگو و پینوکیو برایمان غریبه می‌شوند. شخصیت دروغگو را در هر فرهنگ و جامعه‌ای می‌شود پیدا کرد و باید اعتراف کنیم که خیلی از ما در زندگی برای یکبار هم شده، یک لاف‌زن حرفه‌ای، بلوف‌زن قهار، خالی‌بند ماهر، چاخان‌باف مَشْتی و دروغگوی حساسی را از نزدیک دیده‌ایم. فردی که از علوم متفرقه هیچ نمی‌داند، اما عالمانه پایان‌نامه دروغ می‌نویسد!

تا به حال فکر کرده‌اید که یک دروغگو زمان دروغ گفتن چه عکس‌العمل‌هایی دارد؟ اصلا ویژگی‌های آدم‌های دروغگو چیست؟ چطور می‌توان در جامعه، دانشگاه، محل کار و... او را شناخت؟

- توانایی تشخیص دروغ:

نفس و فطرت بیش‌تر انسان‌ها پاک و محجوب است. انسان‌ها هر چقدر هم که تلاش کنند تا دروغی بگویند که به اصطلاح مو لای درزش نرود، باز چشمان‌شان گویای تمام حقایق است. چشم‌ها هیچ‌گاه دروغ نمی‌گویند. اگر شما یک تبهکار حرفه‌ای هم باشید، چشمان‌تان هیچ‌گاه نمی‌توانند کسی را فریب دهند. پس چرا خودتان را بی‌پهوده به زحمت می‌اندازید؟ البته دور از جان شما...

حرکات بدن گویای تمام حقایق است. اگر در روز روشن مچ فرد دروغگو را گرفتید، نباید به سرعت عکس‌العمل نشان دهید. این کار باعث می‌شود که فرد مقابل احساس شرمندگی کند. او فقط می‌خواهد به نوعی خود را جلوی چشم دیگران بزرگ‌تر جلوه دهد. بالاخره امکان ندامت و توبه برای همه هست. پس با شرمندگی کردن نباید این فرصت را از آن‌ها گرفت. البته گاهی ترس از دوباره اشتباه کردن فرد دروغگو، او را محتاط می‌کند و انسان‌ها معمولاً خیلی مؤدب‌تر و با سیاست‌تر از این هستند که بخواهند کسی را دروغگو بخوانند. به طور کلی بیش‌تر افراد، دروغگوهای ماهری نیستند و در جاهایی اشکالاتی پیش می‌آید و تیق می‌زنند. یعنی داستان‌های دروغ‌شان، می‌لنگند. این جور افراد توانایی دیدن دروغ‌های بزرگ‌تر را ندارند. آن‌ها نمی‌دانند که چگونه باید بر روی سخنان کذب‌شان سرپوش بگذارند و به همین دلیل دست‌شان رو می‌شود. اگر به طور خاص بخواهیم تکنیک‌هایی را در مورد تشخیص دروغ و دروغگو بدانیم، معمولاً توسط پلیس و نیروهای امنیتی این روش‌ها به کار می‌رود. به طور مثال زبان بدن دروغگو، راحت‌تر فرد را لو می‌دهد. این تکنیک‌ها به قرار زیرند:

①

زبان بدن دروغگو:

- حالت فیزیکی فرد محدود و خشک می‌شود، دست‌ها حرکت چندانی ندارند و سرعت حرکت دست‌ها و پاها حین دروغ گفتن کندتر می‌شود.
- کسی که دروغ می‌گوید، از برخورد چشمی با شما اجتناب می‌کند.
- دروغگو دست‌های خود را به صورت، گلو، و یا دهانش می‌مالد. لمس کردن یا خاراندن بینی یا پشت گوش هم اتفاق می‌افتد.

②

ژست‌های احساسی و تناقض:

- زمان و مدت ژست‌ها و حالات احساسی سرعت عادی خود را از دست می‌دهد. ابراز احساسات با تأخیر مواجه می‌شود و ممکن است طولانی‌تر از حالت عادی ادامه پیدا کند و بعد ناگهان متوقف شود.
- زمان بین ژست‌های احساسی و کلمات متناقض است. مثلاً وقتی کسی هدیه‌ای دریافت می‌کند می‌گوید خیلی دوستش دارم و بعد از گفتن جمله لبخند می‌زند. در حالی که در حالت عادی باید همزمان با گفتن جمله این لبخند را نشان دهد.
- ژست‌ها و حالات با بیانات لفظی مغایر است. مثلاً فرد دروغ‌گو وقتی می‌گوید دوست دارم، اخم می‌کند!
- وقتی فرد قصد تظاهر به حالتی را دارد، حالات او به حرکات دهانی محدود می‌شود؛ به جای این که کل چهره او را تحت تأثیر قرار دهد. مثلاً وقتی کسی که به حالت طبیعی لبخند می‌زند، این لبخند روی کل صورت او تأثیر می‌گذارد.

④

زمینه لفظی و محتوا:

- شخص دروغگو ممکن است از کلمات خود شما برای پاسخ به سؤال‌تان استفاده کند. وقتی از او می‌پرسید آخرین شیرینی را تو خوردی؟ جواب می‌دهد: نه، من آخرین شیرینی را نخوردم.
- دروغگوها گاهی اوقات با بیان عبارات و جملات مستقیم از بیان دروغ اجتناب می‌کنند. به جای این که مستقیماً چیزی را رد یا انکار کنند در لفافه سخن می‌گویند.
- فرد متهم به دروغ‌گویی معمولاً بیش‌تر از حد طبیعی حرف می‌زند و برای متقاعد کردن شما جزئیات غیر ضروری به آن اضافه می‌کند. آن‌ها از سکوت و مکث میان صحبت‌ها احساس ناراحتی می‌کنند.
- دروغگو با لحنی یکنواخت و خسته کننده حرف می‌زند و معمولاً از ضمایر استفاده نمی‌کند. کلمات او به آهستگی بیان می‌شوند و گرامر و ساختار جمله‌هایش ممکن است مشکل‌دار باشد.

③

تغلمات و واکنش‌ها:

- فرد مرتکب دروغ‌گویی، حالت دفاعی به خود می‌گیرد.
- فرد معصوم چنین واکنشی نخواهد داشت.
- فرد دروغ‌گو در مواجهه با فرد مقابل خود که از او به خاطر دروغش پرس‌وجو کند، احساس ناراحتی می‌کند و ممکن است سر یا بدنش را از او برگرداند.
- فرد دروغ‌گو ممکن است ناخودآگاه اشیایی (کتاب، فنجان قهوه و...) را بین شما و خودش قرار دهد تا احساس آرامش بیشتری داشته باشد!

منبع:

www.akairan.com